

2. Гребельник О.П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : підручник / О.П. Гребельник. – К. : Центр навч. літ-ри, 2005. – 696 с.
3. Ківалов С.В. Митна політика України : підручник / С.В. Ківалов, Б.А. Кормич. – Одеса : Юридична література, 2001. – 256 с.
4. Оліщук Г.О. Актуальні проблеми реалізації митної політики України та шляхи їх розв'язання / Г.О. Оліщук // Стратегічні пріоритети. – 2007. – № 3(4). – С. 90-96.
5. Пашко П.В. Митна політика та митна безпеки України / П.В. Пашко, П.Я. Пісной // Фінанси України. – 2006. – № 1. – С. 74-85.
6. Філатов В.В. Напрямки сучасної митної політики України / В.В. Філатов // Митна справа. – 2009. – № 4(64). – С. 24-30.

Тэся С.М., Крычківський В.З. Таможенная политика Украины в условиях усиления глобализационных процессов

Рассмотрено современное состояние таможенной политики Украины и проанализированы основные причины низкого уровня таможенной защиты национальной экономики. В частности, отражены проблемы упрощения процедур таможенного контроля и таможенного оформления, усовершенствования структуры и системы управления таможенной службы на основе ее реформирования, развитие таможенной инфраструктуры, международное сотрудничество с таможенными органами других стран и др. Кроме этого, определены основные шаги, которые будут способствовать повышению уровня эффективности и имиджа таможенного дела Украины.

Teslja S.M., Krychkivskiy V.Z. Customs policy of Ukraine is in the conditions of strengthening of processes of globalization

In the article the modern state of customs policy of Ukraine is considered and principal reasons of low level of custom defense of national economy are analyses. In particular, the problems of simplification of procedures of custom control and custom registration, improvement of structure and control system of custom service are reflected on the basis of her reformation, development of custom infrastructure, international cooperation with the custom organs of other countries and other. Except for it, basic steps are certain what will assist the increase of level of efficiency and image of custom matter of Ukraine.

УДК 338.43:338.246.025.2 (477)

Аспір. В.В. Євчук – Ужгородський НУ

**МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМСТВ
АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ**

Висвітлено проблеми функціонування підприємств вітчизняного аграрного сектора економіки. Особливий акцент поставлено на потребі державної підтримки аграрних підприємств як засобу підвищення ефективності їх функціонування. Встановлено, що для успішного розвитку аграрних підприємств необхідна всебічна державна підтримка їхньої діяльності. Державна політика, здійснювана у формах законодавчого та економічного впливу, окремих спеціальних програм, повинна сприяти рівноцінному розвитку аграрних підприємств поряд з іншими господарськими структурами і разом з тим враховувати особливості їх функціонування.

Ключові слова: аграрний сектор, підприємства, механізм, продукція.

Вступ. Аграрний сектор економіки спрямований на виробництво сільськогосподарської продукції, а також на її переробляння для забезпечення населення продуктами харчування, а промисловість – сировиною. Таким чином, розвиток вітчизняних аграрних підприємств сприяє економічному зростанню держави через скорочення імпорту та максимізації прибутків від експорту цієї галузі й забезпечує необхідні умови для вирішення багатьох со-

ціальних проблем (насамперед – працевлаштування та поліпшення економічного становища селян).

Але на сучасному етапі її розвитку говорити про конкурентоспроможність підприємств цього сектора економіки складно, адже за відсутності належного рівня інвестицій у сільське господарство після розпаду колишнього СРСР воно поступово втрачало свої позиції у структурі економіки України. Тому потрібно на державному рівні впроваджувати програми розвитку підприємництва в аграрній сфері та сприяти розвитку підприємств аграрного сектора економіки з метою підвищення рівня їхньої конкурентоспроможності та ефективності функціонування.

Про проблеми функціонування підприємств аграрного сектора економіки та їх державної підтримки йдеться у наукових працях багатьох вчених. Зокрема, це П. Березівський, В. Збарський, В. Зіновчук, О. Крисальний, В. Липчук, В. Месель-Веселяк, П. Саблук, Д. Олійник, Г. Черевко, М. Шульський, В. Юрчишин та ін. Вони розглядають теоретичні аспекти функціонування аграрних підприємств, аналізують соціально-економічні умови, визначають шляхи їх подальшого розвитку. Проте потребують глибшого дослідження питання вдосконалення державної підтримки аграрних підприємств, що визначило предмет цього дослідження.

Метою дослідження стало вивчення особливостей розвитку аграрних підприємств у сучасних умовах та розроблення на цій основі відповідних пропозицій щодо державної підтримки їх функціонування.

Результати дослідження. Зараз аграрне виробництво України переживає глибоку кризу і має свої специфічні риси, зокрема, спад обсягів виробництва, значне подорожчання сільськогосподарської продукції та низька її якість, деградація земель та економічна криза, незадовільне економічне та фінансове становище більшості агропідприємств. Причиною цієї кризи є диспропорції між цінами на продукцію сільського господарства та промисловості, порушення та розрив зв'язків між окремими ланками господарського комплексу, соціальна напруга. Сюди ж можна віднести помилки в управлінні галуззю, ігнорування об'єктивних законів та специфічних відносин, їй притаманних.

З метою аналізу вітчизняного аграрного виробництва в контексті можливості продукувати конкурентоспроможну продукцію варто розглянути класифікацію, за основу якої взято аграрні підприємства. Науковці вважають, що залежно від того, наскільки ці підприємства впливають на чинники виробництва, їх було поділено на три групи – внутрішнє середовище підприємства; мікросередовище (партнерське середовище) та макросередовище (середовище, на яке підприємство майже не впливає) діяльності підприємства [3]. Детальніше цей розподіл можна спостерігати на рисунку.

Для регулювання господарських відносин на селі необхідне впровадження основних важелів економічного стимулювання раціонального використання та охорони земельних ресурсів, а саме ціна землі та купівля-продаж землі. Враховуючи те, що економічна криза в сільському господарстві зумовлена переважно причинами макроекономічного рівня, подолати їх без державного втручання неможливо.

Рис. Класифікація чинників, які стримують створення конкурентоспроможної продукції аграрних підприємств

Допомога держави потрібна в регулюванні конкретних ринків сільськогосподарської продукції, що сприятиме підвищенню ефективності їх функціонування. Насамперед варто на державному рівні розробити Концепцію виведення сільського господарства з тривалої кризи. В основі Концепції має лежати здійснення всеосяжної аграрної реформи і радикальна перебудова економічних відносин на селі, а саме – відносин до засобів виробництва.

На цей час потрібні розвиток усіх форм господарювання на селі, а також паритетні взаємовідносини між галузями і створення сільської інфраструктури та інфраструктури аграрного ринку. Агропромисловий комплекс потребує інноваційного підходу до свого майбутнього розвитку, тому потрібні закони, які би стимулювали інвестиційно-інноваційну діяльність у ньому, а також вдосконалювали підготовку висококваліфікованих кадрів на селі. Держава повинна розробити і забезпечити виконання державою Стратегії інвестиційно-інноваційного розвитку аграрного сектора економіки, адже нині з огляду на те, що більшість сільськогосподарських підприємств збиткові, інвестиційну діяльність на селі майже припинено [1]. Саме за рахунок державної підтримки є змога забезпечити інвестиційну привабливість аграрної галузі.

Аграрна галузь потребує державного управління якістю. Також потрібно створити умови для того, щоб працювати в сільському господарстві було вигідно, тільки так можна буде досягти припливу інвестицій – не тільки зарубіжних, але й національних. Для цього треба врегулювати міжгалузеві відносини в національному АПК.

Варто наголосити також на важливості інформаційного складника розвитку аграрного ринку. Виробник сільськогосподарської продукції повинен володіти інформацією про ситуацію на зовнішньому та внутрішньому ринках у його сегменті. Товаровиробник повинен бути постійно на зв'язку й проінформований, тому потрібно на державному рівні здійснювати інформаційне забезпечення, підтримувати галузеві засоби масової інформації.

Підвищити продуктивність і конкурентоспроможність українського сільського господарства можливо не тільки завдяки інноваціям та інвестиціям, а й кваліфікованому менеджменту, сприятливій ціні на продукцію та розвиненому маркетинговому складникові аграрного підприємства, що також мають контролювати державними органами влади. Держава повинна координувати експортну політику аграрної галузі на основі Програми розвитку аграрного виробництва, зокрема з метою здешевлення собівартості продукції та розвитку переробної галузі.

Таким чином, для поліпшення якісних характеристик продукції сільського господарства, її конкурентоспроможності та підвищення ефективності функціонування підприємств аграрного сектора економіки на державному рівні потрібно:

- удосконалювати систему техніко-технологічних й агротехнічних заходів у сфері виробництва продукції та її збуту;
- стимулювати впровадження у виробництво нових енергоощадних технологій вирощування, транспортування, зберігання, перероблення й реалізації продукції;
- здійснювати належний контроль за якістю продукції на всіх етапах її виробництва та збуту;
- впроваджувати у виробництво нові високоврожайні сорти й гібриди сільськогосподарських культур, високопродуктивні породи тварин і птиці;
- запроваджувати нові технологічні проекти, які базуються на сучасних досягненнях аграрної науки;
- стимулювати інтенсифікацію виробництва за рахунок використання сучасних технологій;
- виконувати комплекс робіт, пов'язаних із відтворенням, підвищенням та охороною родючості ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення;
- розвивати інфраструктуру аграрного ринку;
- кредитувати аграрних підприємців на пільгових засадах;
- контролювати інноваційну спрямованість розвитку агропромислового комплексу;
- сприяти розвитку інтеграційних процесів між виробниками, переробниками й реалізаторами аграрної продукції;
- пропагувати передовий досвід кращих аграрних підприємств України та переваги вітчизняної аграрної продукції;
- удосконалювати митно-тарифний захист українських аграрних виробників [4].

На наш погляд, забезпечення здійснення зазначених заходів на загальнодержавному рівні визначатиме перспективність розвитку підприємств аграрного сектора економіки в Україні.

Висновки. Отже, на основі здійсненого аналізу можна зробити висновок, що для успішного розвитку аграрних підприємств необхідна всебічна державна підтримка їхньої діяльності. Державна політика, здійснювана у формах законодавчого та економічного впливу, окремих спеціальних програм, повинна сприяти рівноцінному розвитку аграрних підприємств поряд з іншими господарськими структурами і разом з тим враховувати особливості їх функціонування.

Аграрну політику держави потрібно удосконалювати в такому напрямі, щоб спонукати дрібних сільськогосподарських товаровиробників, фермерів тощо виробляти конкурентоспроможну продукцію. Саме така поведінка держави визначатиме перспективність розвитку аграрних підприємств в Україні і саме таким чином вони будуть функціонували відповідно до вимог ринку.

Література

1. Геєць В.М. Концепція розвитку внутрішнього ринку України / В.М. Геєць, В.О. Тоцилін // Вісник Інституту економічного прогнозування. – 2002. – № 2. – С. 3-9.
2. Горбонос Ф.В. Кооперація: методологічні і методичні основи : посібник / Ф.В. Горбонос. – Львів : Вид-во ЛДАУ, 2003. – 264 с.
3. Ключко В.М. Організаційно-економічний механізм підвищення конкурентоспроможності продукції молокопродуктового підкомплексу АПК / В.М. Ключко // Економіка АПК. – 2008. – № 10. – С. 129-133.
4. Комплексна програма підтримки розвитку українського села на період до 2015 року. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.rambler.ru>.

Евчук В.В. Механизмы государственной поддержки предприятий аграрного сектора экономики

Освещены проблемы функционирования предприятий отечественного аграрного сектора экономики. Особый акцент поставлен на необходимости государственной поддержки аграрных предприятий как средства повышения эффективности их функционирования. Установлено, что для успешного развития аграрных предприятий необходима всесторонняя государственная поддержка их деятельности. Государственная политика, осуществляемая в форме законодательного и экономического влияния, отдельных специальных программ, должна содействовать равноценному развитию аграрных предприятий рядом с другой хозяйственной структурой и вместе с тем учитывать особенность их функционирования.

Ключевые слова: аграрный сектор, предприятия, механизм, продукция.

Yevchuk V.V. Mechanism of state regulation in agrarian sector of economy enterprises

The article is devoted to the study of functioning of the enterprises of domestic agricultural sector. Particular emphasis is placed on the need for state support of agricultural enterprises as a means to improve their functioning. It is set that for successful development of agrarian enterprises comprehensive state support of their activity is needed. A public policy, carried out in the forms of legislative and economic influence, separate special programs, must assist equivalent development of agrarian enterprises next to other economic structures and at the same time to take into account the features of their functioning.

Keywords: agrarian sector, enterprises, mechanism, production.